

C. STRATEEGIA MEEDE¹

1. Strateegia meetme nimetus

Valdkond 1: Ettevõtluse aktiivsuse suurendamine

Meede 1: **Ettevõtluse arendamine, seal hulgas kohalikul eripäral ja kultuuripärandil põhineva ettevõtluse arendamine**

2. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus

Kodukant Läänemaa piirkonna rahvaarv väheneb ja vananeb, surve tööealisele elanikkonnale kasvab. Majanduslikult aktiivsete ettevõtete arv on piirkonnas Eesti keskmisega võrreldes väike, samuti on keskmine palgatase tagasihoidlik. Arenguruumi on nii infrastruktuuri kvaliteedi (teede võrk, pääs merele jne) kui ka koostöö osas eri osapoolte vahel.

Piirkonnal on potentsiaali ettevõtluse arendamisel, eelkõige puhkemajanduses ja ressursimajanduses (sh loodusvarade kasutamine majandustegevuses), mille võimalused on täna suuresti kasutamata. Senisest rohkem on vajalik pöörata tähelepanu ka piirkonna eripära (loodusressurs, kultuuripärand) rakendamisele eri toodete ja teenuste arendamisel. Meetme rakendamisega soovime piirkonnas suurendada kohalikul ressursil põhinevate toodete ja teenuste arvu.

Meetme rakendamise peamiseks eesmärgiks on piirkonna ettevõtluse arendamine, mille tulemusena on

- säilitatud ja loodud uusi ja kõrgema lisandväärtusega töökohti;
- piirkonnas suurenenud kohalikul ressursil põhinevate toodete ja teenuste arv;
- lahendatud kitsaskohad, mis takistavad mikroettevõtete arengut.

3. Strateegia meetme eesmärk

Piirkonna ettevõtlus, seal hulgas piirkonna eripäral ja kultuuripärandil põhinev ettevõtlus, on arenenud ning paranenud on ettevõtluse arenguks vajalikud tingimused.

4. Toetatavad tegevused²

Meetme eesmärkide täitmiseks on võimalik taotleda toetust:

- **Ettevõtluseks vajalike investeeringute teostamine** (ehitus, rekonstrueerimine, seadmed vms)
- **Turismitoodete arendamine** (sh majutus, toitlustus, aktiivse puhkuse teenused vms)
- **(Uute) kohalikul ressursil põhinevate toodete arendamine** (vt. KKLM strateegia lk 16)
- **Kohalikul ressursil põhineva energiamajanduse arendamine** (vt. KKLM strateegia lk 16)
- Turismitoodete ja kohalikul ressursil põhinevate toodete arendamist **toetavad tegevused** (koolitused, õppereisid, turundustegevused jms)
- **Ettevõtluseks vajaliku tugitaristu rajamine** (konkreetsete kitsaskohtade kõrvaldamine, nt juurdepääs, sideühendused, veevarustus vms)

Abikõlblikud kulud:

- **Investeeringud:** seadmed ja masinad, inventar, ehitus, rekonstrueerimine, renoveerimine ning sellega otseselt seotud tegevused (nt ehituse omanikujärelevalve), investeeringud tugitaristusse jms
- **Tegevused:** alameetme eesmärgiga seotud koolituste ja seminaride läbiviimine; õppereiside läbiviimine; turundustegevuste teostamine (sh turundusmaterjalide koostamine, osalemine messidel jms); ekspertide kaasamine; koostöövõrgustike arendamine (koostöö teadusasutustega jms); uuendusliku tarkvara kasutuselevõtmine; uuringud, analüüsid jms uute toodete turule toomiseks

5. Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel)

Nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale:

- Taotleja on KKLM piirkonnas tegutsev mikro- ja väikeettevõtte (osaühing, aktsiaselts, täisühing, usaldusühing, tulundusühing, FIE);
- Taotleja on registreeritud vähemalt 12 kuud enne taotluse esitamist;
- Taotleja taotlemisele eelneva majandusaasta käive peab olema vähemalt 2 000 eurot;
- Taotleja taotlemisele eelneva kolme aasta tegevuse summaarne ärikasum peab olema positiivne(>0);
- Taotlejal on õigus ühes taotlusvoorus esitada üks projekt;
- Kui taotleja on varasemates KKLM LEADER taotlusvoorudes saanud projektitoetust, siis õigus uue taotluse esitamiseks tekib, kui eelnevate projektide maksetaotlus on e-PRIAS esitatud või taotleja on tõestanud projekti elluviimise alustamist olulises mahus v.a. juhul kui taotleja on KKLM või taotleja on saanud toetust ühisprojektile või on ühisprojekti partneriks;
- Nõuded projektitoetuse taotlejale ja projektitoetuse saajale, mis tulenevad Leader määrusest.

Taotlemisel esitatavad dokumendid:

- KKLM LEADER projektitoetuse taotlusvorm (kodulehel);
- Taotlemisele eelneva majandusaasta aruanne (kinnitatud Äriregistris);
- Projekti eelarve (esitatakse e-PRIAS);
- Hinnapakkumised:
 - kui tegevuse või investeeringu KM-ta maksumus ületab 5 000 eurot – vähemalt 3 võrreldavat hinnapakkumust koos tehniliste tingimuste loeteluga;
 - kui tegevuse või investeeringu KM-ta maksumus on vahemikus 1 000 - 5 000 eurot või kui valdkonnas on ainult üks teenuse osutaja, töö pakkuja või kauba müüja või vähemalt 1 pakkumus, mis sisaldab teavet ostetava või liisitava kauba, töö või teenuse maksumuse ja koguse kohta;
 - kui taotleja taotleb toetust ELÜPS § 99 lg 6 nimetatud võrdlushindade kataloogi kantud asja kohta, ei pea projektitoetuse saaja olema saanud hinnapakkumust;
 - kui taotleja taotleb toetust kasutatud masina, seadme või eriotstarbelise sõiduki ostmiseks, peab taotleja olema saanud vähemalt 1 hinnapakkumuse kasutatud masina, seadme või eriotstarbelise sõiduki kohta ja 1 hinnapakkumuse uue samaväärse masina, seadme või eriotstarbelise sõiduki kohta, kui seade ei ole kantud eelmises punktis nimetatud võrdlushindade kataloogi.
- Finantsprognoos (vorm kodulehel);
- Ärakiri dokumendist, mis tõendab, et ehitise või mootorsõiduki, kuhu seade või inventar paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud talle õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt kolmeks aastaks peale projekti lõppu, kui taotleja on VKE (väikese või keskmise suurusega ettevõtte) ning viieks aastaks kui projektitoetust taotletakse uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamiseks.

Ehitustegevuse korral esitatavad lisadokumendid (ehitamine on ehitise püstitamine, rajamine, paigaldamine, lammutamine ja muu ehitisega seonduv tegevus):

- Kohaliku omavalitsuse kooskõlastus (vorm kodulehel);
- Ehituse hinnapakkumised PRIA vormil (kodulehel);
- Väljavõtte ehitusprojekti joonistest v.a. kui taoteldakse toetust ka ehitusprojekti koostamiseks juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras vastavalt Leader määrusele;
- Ärakiri dokumendist, mis tõendab, et maa, millele planeeritakse ehitada, kavandatav ehitise, mida ehitatakse või kuhu seade paigaldatakse, või mootorsõiduki, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, kui taotleja on VKE, ning viieks aastaks arvates PRIA poolt

viimase toetusosa väljamaksmisest, kui projektitoetust taotletakse uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamiseks.

Koolitustegevuse puhul esitatavad lisadokumendid:

- Koolitaja puhul CV, kus näidatud kompetents antud koolitusvaldkonnas ja läbi viidud vähemalt 2 koolitust nimetatud koolitusvaldkonnas.

Ühisprojekti puhul esitatavad lisadokumendid (KKLM strateegiast lähtuvalt on ühisprojekt projekt, millega hõlmatud elanikkonna suurus on vähemalt 4500 inimest ning milles osaleb minimaalselt 5 partnerit):

- Ühiste kavatsuste kokkulepe allkirjastatuna kõigi projektis osalevate partnerite poolt, milles on välja toodud projekti tegevuskava ning partnerite rahaline panus projekti tegevustesse
- Projektijuhi elulookirjeldus (juhul, kui taoteldakse toetust projekti juhtimisele).

Suurprojekti puhul esitatavad lisadokumendid (suurprojekt on projekt, millel on märkimisväärne mõju piirkonnale, tõestatud projekti elluviimise finantsiline suutlikkus, mis on kirjas maakonna arengustrateegias ja mille toetuse summa on vahemikus 64 000 – 128 000 eurot)

- Kodukant Läänemaa üldkoosoleku otsus suurprojekti esitamise kohta taotlusvooru.

Kogukonnateenuse puhul esitatavad lisadokumendid (kogukonnateenus on kogukonna vajaduspõhine ja paindlik teenus piirkonnas, kus turegulatsioon ei toimi ja/või teenus ei ole kättesaadav teenus ning selle toetusmäär on 90%):

- Kodukant Läänemaa üldkoosoleku otsus kogukonnateenuse projekti esitamise kohta kogukonnateenusena.

Nõuded projektitaotluse osaks olevale avaldusele ja esitatavatele dokumentidele, mis tulenevad LEADER määrusest.

6. Toetuse maksimaalne suurus ja määr

- Maksimaalne toetussumma on 64 000 eurot (suurprojektidel 128 000 eurot);
- Minimaalne toetussumma on 2 000 eurot;
- Ettevõtjale toetusmäär kuni 60%;
- Mootor-, vee- ja maastikusõiduki soetamisel või liisimisel toetusmäär kuni 30%
- Teadmussiirde projektide puhul toetusmäär kuni 90% (koolitus- ja teavitustegevusena tegevuspiirkonna ettevõtluse arendamiseks);
- Kogukonnateenuse projektide toetusmäär kuni 90%;
- Toetus internetiühenduse juurdepääsuvõrkude rajamiseks on kuni 90%

7. Viide sihtvaldkonnale

Antud alameede vastab selgelt EAFRD-i prioriteedile nr 6,5,3,1: sotsiaalse kaasamise, vaesuse vähendamise ja maapiirkondade majandusliku arengu edendamine. MAKi 2014–2020 eesmärk antud valdkonnas on maamajanduse ja maapiirkonna elukeskkonna mitmekesistamine, alternatiivsete tööhõivevõimaluste pakkumine põllumajandusest vabanevale tööjõule ning kohalikul ressursil ja potentsiaalil põhinevate lahenduste rakendamine.

- 1A - innovatsiooni ja koostöö toetamine ning teadmiste baasi arendamine maapiirkondades;
- 2A - kõigi põllumajandusettevõtete majandustegevuse tulemuslikkuse parandamine ning põllumajandusettevõtete ümberkorraldamise ja moderniseerimise hõlbustamine, eelkõige eesmärgiga suurendada turul osalemist ja turule orienteeritust ning põllumajandusliku tegevuse mitmekesistamist
- 1C - elukestva ja kutsealase õppe parandamine põllumajandus- ja metsandussektoris;
- 3A - toometootjate konkurentsivõime parandamine nende parema integreerimise abil põllumajanduslike toiduainete tarneahelasse kvaliteedikavade kaudu, mis annavad põllumajandustoodetele lisaväärtuse,

kohalike turgude edendamise ja lühikeste tarneahelate ning tootjarühmade ja -organisatsioonide ning tootmisharude vaheliste organisatsioonide kaudu;

- 5B - põllumajandusettevõtete ja toiduainetööstuse energiakasutuse tõhustamine;
- 5C - taastuvate energiaallikate, kõrval saaduste, jäätmete, jääkide ja muude toiduks mittekasutatavate toorainete pakkumise ja kasutamise hõlbustamine biomajanduse edendamise eesmärgil;
- 6A - tegevusvaldkondade mitmekesistamise, väikeettevõtete loomise ja arendamise ning töökohtade loomise hõlbustamine;
- 6B - maapiirkondade kohaliku arengu soodustamine;
- 6C - info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kättesaadavuse, kasutamise ja kvaliteedi parandamine maapiirkondades.

8. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteetid, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab³

Abikõlbulikud kulud vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1305/2013 artiklitele nr 14, 17, 19, 35 EAFRD prioriteetidele nr 6, nr 5, nr 3

9. Viide arengukava meetmele, kui strateegia meede sellega kattub

Ei kattu Maaelu arengukava teiste meetmetega.

10. Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed

Tulemusindikaatorid ja soovitud sihttasemed:

- Toetatud ettevõtete käibe muutus: ettevõtte sotsiaalmaksuga maksustatav summa on 2 aastat peale projekti lõppu suurenenud
- Tegevuste (õppereisid, seminarid, koolitused jms) puhul osalejate rahulolu vähemalt tasemel „hea”

Väljundindikaatorid ja soovitud sihttasemed:

- Uute/parendatud turismitoodete/ teenuste arv: 25
- Uute/parendatud kohalikul ressursil baseeruvate teenuste/toodete arv: 15
- Loodud töökohtade arv: 15
- Koolitustel, seminaridel ja õppereisidel osalejate arv: 100
- Ühis- ja suurprojektide arv – kokku 3
- Korrastatud/rajatud taristuobjektide arv: 20

11. Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid

Taotluste hindamise aluseks on hindamiskriteeriumid, mis on olemuslikult jaotatud kaheks:

1. Projekti mõjuga seotud hindamiskriteeriumid (osakaal kokku 30%) sh:

- Projekti vajalikkuse põhjendatus ja panus KKLM strateegia eesmärkide täitmisel (10% hindest)⁴
- Projekti suunatus piirkonna eripära hoidmisele ja arendamisele või kohaliku ressursi kasutamisele ettevõtluses (10% hindest);
- projekti mõju meetme tulemus- ja väljundindikaatorite täitmisele (10% hindest).

2. Projekti ettevalmistuse kvaliteedi ja jätkusuutlikkusega seotud hindamiskriteeriumid (osakaal kokku 70%) sh:

- projekti tegevuskava selgus (10% hindest);
- projekti eelarve selgus ja kulude põhjendatus (20% hindest);
- projekti uuenduslikkus (10% hindest);
- taotleja kogemus ja pädevus (10% hindest);
- projekti tulemuste jätkusuutlikkus (20% hindest).

1	Täidetakse iga strateegia meetme kohta eraldi
2	Märgitakse, kas strateegia meede võib sisaldada ka investeeringuid. Eraldi tuuakse välja investeeringud, mille puhul on lubatud taotleda projektitoetust mitmes etapis ja võtta investeering sihtotstarbelisse kasutusse § 42 lõike 7 punktis 1 sätestatust pikema tähtaja jooksul. Märgitakse, kas strateegia meede võib sisaldada ka investeeringuid.
3	³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0487:0548:ET:PDF
4	Kriteeriumi 1.1. puhul kehtestatakse lävend. Juhul, kui projekt saab kriteeriumi lõikes hindeks 1, ei kuulu projekt automaatselt rahastamisele